

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Βασικές δράσεις προς την κατεύθυνση μιας Πράξης II για την Ενιαία Αγορά» (διερευνητική γνωμοδότηση)

(2012/C 299/30)

Γενικός εισηγητής: **ο κ. VOLES**

Στις 27 Ιουνίου 2012, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το θέμα

Βασικές δράσεις προς την κατεύθυνση μιας Πράξης II για την Ενιαία Αγορά (διερευνητική γνωμοδότηση).

Στις 28 Ιουνίου 2012, ο Πρόεδρος ανέθεσε στο τμήμα Ενιαία Αγορά, Παραγωγή και Κατανάλωση την προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ.

Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα των εργασιών, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε στην 482η σύνοδο της ολομέλειάς της, που πραγματοποιήθηκε στις 11 και 12 Ιουλίου 2012 (συνεδρίαση της 12ης Ιουλίου 2012) να ορίσει γενικό εισηγητή τον κ. Voleš και υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 176 ψήφους υπέρ, 5 κατά και 2 αποχές.

1. Εισαγωγή

1.1 Η Επιτροπή παρουσίασε προτάσεις για δέκα από τους δώδεκα μοχλούς που προκύπτουν από την Πράξη για την Ενιαία Αγορά μέχρι το τέλος του 2011, ενώ οι προτάσεις για τους υπόλοιπους δύο ακολούθησαν το πρώτο εξάμηνο του 2012. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει ολοκληρώσει ή έχει υποβάλει προτάσεις για 28 από τα υπόλοιπα 50 μέτρα που ανακοινώθηκαν στην Πράξη για την Ενιαία Αγορά.

1.2 Υπήρξαν συγκεκριμένες προτάσεις για τη διακυβέρνηση της ενιαίας αγοράς οι οποίες ήταν εστιασμένες στην πληροφόρηση των πολιτών και των επιχειρήσεων σχετικά με τις ευκαιρίες που προσφέρει η Ενιαία Αγορά, στη βελτίωση της εφαρμογής των κανόνων της ενιαίας αγοράς από τα κράτη μέλη και στην διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής τους. Μικρή πρόοδος έχει σημειωθεί στο συγκεκριμένο τομέα, παρά το γεγονός ότι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες ελλείψεις.

1.3 Η εστίαση στους δώδεκα μοχλούς επέτρεψε στην Επιτροπή να προοδεύσει ταχύτερα από ό,τι θα ήταν δυνατόν σε διαφορετική περίπτωση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κλήθηκαν να εγκρίνουν τις νομοθετικές προτάσεις πριν από το τέλος του 2013, έτσι ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν έως το 2014. Η ταχεία, πλήρης και ορθή μεταφορά και εφαρμογή της συγκεκριμένης νομοθεσίας θα αποτελέσει σημαντικό καθήκον για τα κράτη μέλη.

1.4 Η Επιτροπή θα εορτάσει την 20ή επέτειο της ενιαίας αγοράς με την ανακήρυξη μίας πανευρωπαϊκής εβδομάδας για την ενιαία αγορά, τον Οκτώβριο του 2012, κατά τη διάρκεια της οποίας θα πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις και στα 27 κράτη μέλη. Το δεύτερο Φόρουμ για την Ενιαία Αγορά θα διατηρήσει την πολιτική δυναμική που δημιουργήθηκε από την ομώνυμη Πράξη, θα αξιολογήσει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της, και θα εξετάσει τις μελλοντικές προτεραιότητες για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης.

1.5 Σε επιστολή της 27ης Ιουνίου, ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Maroš Šefčovič ζήτησε τη συμβολή της ΕΟΚΕ στη

συνεχιζόμενη συζήτηση, με βάση το σκεπτικό ότι τα μέλη της εκπροσωπούν τους πολλούς και διάφορους κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες που προσφέρουν με συναινετικό τρόπο προσιδήμενη αξία στις υπό εξέλιξη εργασίες.

2. Γενικές παρατηρήσεις και συστάσεις

2.1 Οι προτάσεις για μια Πράξη II για την Ενιαία Αγορά δεν πρέπει να αγνοούν τη δύσκολη κατάσταση που επικρατεί στην ΕΕ, η οποία προκύπτει από την αδυναμία πολλών κρατών μελών να αντιμετωπίσουν τα δημοσιονομικά τους ελλείμματα, τη στασιμότητα του ΑΕΠ και την αύξηση της ανεργίας. Οι προτάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν ως εκ τούτου όχι μόνο βραχυπρόθεσμα μέτρα, με άμεση επίδραση στην ανάπτυξη και την απασχόληση, αλλά και μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα που θα εγγυώνται την αιεφόρο ανάπτυξη και θα αποφέρουν οφέλη για όλους τους πολίτες της ΕΕ και για το μέλλον.

2.2 Μια αναθεωρημένη και επικαιροποιημένη στρατηγική «Ευρώπη 2020» θα πρέπει να είναι η γενική κατευθυντήρια γραμμή για την ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς, του πολυτιμότερου επιτεύγματος της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και εργαλείου για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.

2.3 Στην προετοιμασία της νέας δέσμης προτάσεων για την ενίσχυση της ενιαίας αγοράς πρέπει να ληφθούν υπόψη οι απόψεις όλων των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών εταιριών.

2.4 Μέτρα για την απελευθέρωση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς για τις επιχειρήσεις, τους καταναλωτές, τους πολίτες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να ληφθούν κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών, για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, για την άρση του διοικητικού φόρτου των ΜμΕ, για το ηλεκτρονικό εμπόριο, την ψηφιακή ενιαία αγορά και την κινητικότητα. Θα πρέπει να συνοδεύονται από δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών και της εμπιστοσύνης, αφενός, και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις κοινωνικές πτυχές της ενιαίας αγοράς με τη στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και με σεβασμό στην ανάγκη για κοινωνική συνοχή καθώς και στα δικαιώματα και τα συμφέροντα των πολιτών, αφετέρου.

2.5 Στις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της σχετικά με την Πράξη για την Ενιαία Αγορά ⁽¹⁾ και τους Δώδεκα Μοχλούς ⁽²⁾, η ΕΟΚΕ επισήμανε μια σειρά ζητημάτων τα οποία εξακολουθεί να θεωρεί πάρα πολύ σημαντικά:

- Η επικοινωνιακή προβολή των πλεονεκτημάτων της ενιαίας αγοράς για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις είναι ζωτικής σημασίας, και οι ενδιαμέσοι φορείς, όπως τα πολιτικά κόμματα, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τα μέσα ενημέρωσης και εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων, έχουν ευθύνη να συμβάλλουν στην κατανόηση των διακυβευμάτων εκ μέρους των Ευρωπαίων.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να ενισχύσει την επίγνωση των πολιτών σε ό,τι αφορά τα θέματα της Ενιαίας Αγοράς, αξιοποιώντας πολλά δίκτυα, οργανισμούς και άλλα μέσα που έχει στη διάθεσή της ⁽³⁾.

2.6 Σε κάποια μεταγενέστερη στιγμή του τρέχοντος έτους, η ΕΟΚΕ θα εκπονήσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας σχετικά με τα μέτρα που λείπουν από την Πράξη για την Ενιαία αγορά. Οι δράσεις που λείπουν αφορούν, μεταξύ άλλων, τα τέλη πνευματικής ιδιοκτησίας, την αναθεώρηση της οδηγίας για τα πνευματικά δικαιώματα, την ουδετερότητα του δικτύου, την προστασία των δεδομένων, την προστασία των επενδυτών, το πρωτόκολλο για την κοινωνική πρόοδο, το καταστατικό της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας, τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, την ισότητα των φύλων, τις πολύ μικρές και τις οικογενειακές επιχειρήσεις και τα μέτρα για τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων και της επέκτασης των ήδη υφιστάμενων, τις χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες, τις ηλεκτρονικές πληρωμές, την καταναλωτική πίστη και υπερχρέωση, τις διαπραγματικές συναλλαγές, τη νεολαία, καθώς και την πλήρη εφαρμογή του ευρώ και τη βελτίωση της λειτουργίας του ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ (Single Euro Payments Area - SEPA).

2.7 Η ΕΟΚΕ αναμένει ότι θα συμμετάσχει σε οποιαδήποτε διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με τα νομοθετικά και μη νομοθετικά μέτρα του κυλιόμενου προγράμματος της Επιτροπής, που θα αποτελέσουν μέρος της Πράξης II για την Ενιαία Αγορά και θα αναπτύξει λεπτομερείς συστάσεις, όταν οι επιμέρους δράσεις της Επιτροπής θα πρέπει να μετατραπούν σε κανονικές προτάσεις.

3. Μοχλοί και βασικές δράσεις

3.1 Υπηρεσίες

3.1.1 Κάθε πολίτης πρέπει να έχει στη διάθεσή του ένα τρέχοντα λογαριασμό πληρωμών και τούτο πρέπει να πραγματοποιηθεί γρήγορα. Η ΕΟΚΕ ζητεί να θεσπιστούν ρυθμιστικά μέτρα για το σκοπό αυτό, για τη διαφάνεια των τελών και για την εύκολη αλλαγή λογαριασμών.

3.1.2 Άλλα θέματα που πρέπει να θεωρηθούν προτεραιότητες είναι η παράδοση δεμάτων, ιδιαίτερος στο ηλεκτρονικό εμπόριο ⁽⁴⁾ και οι διασυνοριακές διαδικασίες σε περίπτωση αφερεγγυότητας.

⁽¹⁾ EE C 132, 03.05.2011, σ. 47.

⁽²⁾ EE C 24, 28.01.2012, σ. 99.

⁽³⁾ SOLVIT, Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιχειρήσεων, Ευρωπαϊκά Κέντρα Καταναλωτών, Ευρωπαϊκά Κέντρα, κτλ.

⁽⁴⁾ Όπως φαίνεται και από ένα από τα βιντεοκλίπ του διαγωνισμού «Πες μας την ιστορία σου» που οργανώθηκε από τη ΓΔ MARKT. Η δημόσια ακρόαση που διοργάνωσε το Παρατηρητήριο της Ενιαίας Αγοράς στο Ταλίν την 1η Ιουνίου 2012 αναφέρθηκε στη συνέχεια που δόθηκε στα θέματα που τίθενται στο εν λόγω βίντεο από τους πολίτες.

3.1.3 Η ΕΟΚΕ προτείνει, επίσης, τη συμπερίληψη μέτρων για την παγίωση της λειτουργίας του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Πληρωμών (SEPA).

3.1.4 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι υποστηρίζει την πρόταση για την επέκταση των προτύπων σχετικά με τις υπηρεσίες, αλλά επισημαίνει ότι θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ο συγκεκριμένος χαρακτήρας των υπηρεσιών και οι ανάγκες της κοινωνίας

3.2 Ψηφιακή ενιαία αγορά

3.2.1 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η ολοκλήρωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς θα αποτελέσει βασικό στοιχείο στην αναζωογόνηση της ενιαίας αγοράς. Στην προηγούμενη γνωμοδότησή της, η ΕΟΚΕ αναφέρει ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι ένα από τα θύματα του κατακερματισμού της ενιαίας αγοράς, ο οποίος παρεμποδίζει την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού των επιγραμμικών διασυνοριακών συναλλαγών τόσο για τους παρόχους όσο και για τους καταναλωτές. Για την επίλυση αυτών των προβλημάτων, θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις για τη συμπλήρωση των μέτρων που έχουν ήδη προετοιμαστεί από την Επιτροπή, και που είναι τα εξής: υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων, ανοικτό διαδίκτυο, ουδετερότητα του δικτύου, άρση των εμποδίων με βάση την εθνικότητα/κύρια κατοικία, ηλεκτρονική υπογραφή, ηλεκτρονική πληρωμή, ευρωζωνικές επενδύσεις, καθολική πρόσβαση, προσβασιμότητα του υλικού και λογισμικού για όλους και νομοθεσία για τις επιγραμμικές υπηρεσίες συνοδευόμενη από μια συνεκτική πολιτική για τους καταναλωτές.

3.2.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ουσιαστικής σημασίας τη διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και το άνοιγμα των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που θα μπορούσαν να διευκολυνθούν με τη γενικευμένη χρήση του IMI.

3.2.3 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη να ληφθούν ιδιαίτερα υπόψη τα πλεονεκτήματα της ευρείας διάδοσης των ηλεκτρονικών τιμολογίων, αλλά πιστεύει ότι πρέπει να παραμείνουν προαιρετικά και να χρησιμοποιούνται εξίσου με τα έντυπα τιμολόγια, ενώ οποιαδήποτε πρόσθετη επιβάρυνση για τις ΜΜΕ θα πρέπει να αποφευχθεί.

3.3 Δίκτυα

3.3.1 Η ΕΟΚΕ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα δίκτυα (μεταφορές, ενέργεια, επικοινωνίες) που παίζουν σημαντικό ρόλο στη σύνδεση της Ευρώπης. Όσον αφορά τους σιδηροδρόμους, υποστηρίζει την ιδέα της δημιουργίας ενός ενιαίου σιδηροδρομικού χώρου, που θα επιτρέψει στους σιδηροδρόμους να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό άλλων μέσων μεταφοράς. Συνιστά να διερευνηθεί η δυνατότητα δημιουργίας ενός ταμείου αποζημίωσης παρόμοιου με εκείνα που υπάρχουν ήδη σε διάφορες βιομηχανίες δικτύου. Απόλυτη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στη γενική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού συστήματος σηματοδότησης και διαχείρισης της κυκλοφορίας σε συνδυασμό με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ελέγχου Αμαξοστοιχιών.

3.3.2 Όσον αφορά τις **αερομεταφορές**, η δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού ουρανού είναι απαραίτητη για να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα του κλάδου των αερομεταφορών της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά. Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της ανάπτυξης του SESAR: α) να εξασφαλιστεί η συγχρονισμένη αναβάθμιση εναέριων και επίγειων υποδομών, β) να εξασφαλιστούν

εγκαιρώς επαρκείς οικονομικοί πόροι για την ανάπτυξη του SESAR, γ) να θεσπιστεί το κατάλληλο σύστημα διακυβέρνησης για την ανάπτυξη του SESAR, που θα πρέπει επίσης να είναι ανοικτό στις ΜμΕ.

3.3.3 Η ΕΟΚΕ απευθύνει έκκληση για την ταχεία αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004 ⁽⁵⁾ για τον εκσυγχρονισμό των δικαιωμάτων των επιβατών σε σχέση με τις υπερπρόσθετες κρατήσεις, τις καθυστερήσεις και τις οργανωμένες διακοπές.

3.3.4 Η ευρωπαϊκή **λιμενική πολιτική** έχει σκοπό να:

- α) διασφαλίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη των λιμένων και της χωρητικότητάς τους,
- β) δημιουργήσει ένα σαφές και διαφανές πλαίσιο για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων σε λιμένες,
- γ) διασαφηνίζει τις διαδικασίες σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών,
- δ) επιλύσει τις επιχειρησιακές δυσχέρειες που παρακωλύουν την αποδοτικότητα των λιμένων,
- ε) προάγει ικανοποιητικούς όρους και ασφαλείς συνθήκες απασχόλησης, καθώς και εποικοδομητικές εργασιακές σχέσεις στους λιμένες,
- στ) προωθήσει την γενική ανταγωνιστικότητα και τη θετική εικόνα των λιμένων.

3.3.5 Μια ευρωπαϊκή πολιτική για τους θαλάσσιους λιμένες δεν σημαίνει απαραίτητα νέα νομοθεσία. Οι πράξεις μη υποχρεωτικού χαρακτήρα/ενδοτικού δικαίου ειδικότερα μπορεί να είναι μια πολύτιμη εναλλακτική λύση στη νομοθεσία αφενός και μια προσέγγιση κατά περίπτωση, αφετέρου.

3.3.6 Σε ό,τι αφορά τα **ενεργειακά δίκτυα**, η ΕΟΚΕ επικροτεί τις πρόσφατες πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αποβλέπουν στη συνέχιση των διασυνδέσεων και στην υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.

3.3.7 Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της αρχής για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ενέργειας (ΕΚΕ) και εγκρίνει τα ενδιάμεσα στάδια που επιβάλλονται, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία περιφερειακών ευρωπαϊκών ενεργειακών δικτύων, ταμείου για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ομίλου αγοράς φυσικού αερίου.

3.3.8 Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι έχει έρθει η στιγμή για μια κριτική αποτίμηση της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας, καθώς τα αποτελέσματα που προέκυψαν για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις δεν έφεραν τις προβλεπόμενες χαμηλότερες τιμές.

3.4 Πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους

3.4.1 Λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η πρόσβαση στην πίστωση μπορεί να είναι δύσκολη για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜμΕ σε πολλά κράτη μέλη, κατάσταση που έχει αρνητικές συνέπειες

για την επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Προκειμένου να μπορέσουν ο ιδιωτικός τομέας και ιδίως οι ΜμΕ και οι κοινωνικές επιχειρήσεις να προάγουν την ανάπτυξη και την απασχόληση, πρέπει οπωσδήποτε να έχουν πρόσβαση σε κεφάλαια. Ωστόσο, οι τράπεζες εμφανίζονται όλο και πιο απρόθυμες να χορηγήσουν δάνεια σε επιχειρήσεις, ιδίως στις καινοτόμες και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις που ενέχουν μεγαλύτερους κινδύνους αλλά και το μεγαλύτερο δυναμικό ανάπτυξης.

3.4.2 Για τον λόγο αυτό η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να στηρίζει την απευθείας πρόσβαση των ΜμΕ στις αγορές ομολόγων και να αναπτύξει πλατφόρμες ομολόγων που θα απευθύνονται στις ΜμΕ, να διερευνήσει τρόπους βελτίωσης της ενδιάμεσης χρηματοδότησης και να αναζητήσει νέα ενδιάμεσα προϊόντα, όπως οι εγγυήσεις ενδιάμεσου δανεισμού. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΟΚΕ θα πρέπει να παρέχει καθοδήγηση σε όλους τους ενδιαφερόμενους ως προς τις καλές πρακτικές για τον συνδυασμό και τη μόχλευση χρηματοδοτικών μέσων από διάφορες πηγές.

3.4.3 Η ΕΟΚΕ συνιστά στις διαπραγματεύσεις με τα κράτη μέλη σχετικά με τα μελλοντικά διαρθρωτικά ταμεία να ληφθεί υπόψη η ανάγκη για τη δημιουργία χρηματοδοτικών μέσων στήριξης για εγγυήσεις δανείων προς τις ΜμΕ.

3.5 Φορολογία

3.5.1 Η ΕΟΚΕ απευθύνει έκκληση για την ανάληψη δράσεων που θα επιτρέψουν την αντιμετώπιση του προβλήματος της απόκλισης των φορολογικών διατάξεων και των διοικητικών επιπλοκών, που είναι ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια για τις ΜμΕ και αποτρέπει την επέκτασή τους εντός της Ενιαίας Αγοράς.

3.5.2 Ακόμη και χωρίς την εναρμόνιση της φορολογίας, υπάρχουν πολλά εμπόδια στον τομέα αυτό που μπορούν να αρθούν, όπως μεταξύ άλλων η διπλή φορολόγηση που αποτελεί σοβαρό εμπόδιο στις διασυνοριακές δραστηριότητες με αρνητικές συνέπειες στις επενδύσεις και την απασχόληση. Τα πολύπλοκα συστήματα που ισχύουν σήμερα για την ανάκτηση του ΦΠΑ στο διασυνοριακό εμπόριο και τις υπηρεσίες μπορεί να οδηγήσουν σε φοροαποφυγή και φοροδιαφυγή, φαινόμενα που πρέπει να καταπολεμηθούν πιο αποτελεσματικά. Η καθιέρωση μιας τυποποιημένης πανευρωπαϊκής δήλωσης ΦΠΑ θα συμβάλει στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών

3.5.3 Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η φορολογία στα κράτη μέλη δεν πρέπει να οδηγήσει στη δημιουργία φορολογικών παραδείσων με όλες τις επιπτώσεις που έχει αυτό στην οικονομία και στους δημόσιους προϋπολογισμούς.

3.5.4 Πρέπει να δοθεί προσοχή στο καθεστώς του ΦΠΑ για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Οποσδήποτε αν πρόκειται να εισαχθεί ένας νέος φόρος στο χρηματοπιστωτικό κλάδο που θα βασίζεται στις ταμειακές ροές ή σε παρόμοιους παράγοντες, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει τα πλεονεκτήματα του σχεδιασμού του φόρου αυτού στο πλαίσιο του ΦΠΑ.

3.5.5 Η ΕΟΚΕ ζητεί επίσης την εισαγωγή γενικών κανόνων για την καταβολή του ΦΠΑ μόνο όταν ένα τιμολόγιο έχει εξοφληθεί από τον πελάτη. Το σύστημα αυτό, που εφαρμόζεται ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη για τις μικρές επιχειρήσεις και που είναι γνωστό ως ταμειακή λογιστική, αποφεύγει τη χρέωση ούτως ή άλλως ΦΠΑ επί των πωλήσεων, ακόμη και αν δεν έχει πληρώσει ο πελάτης. Στην τρέχουσα οικονομική ύφεση, το μέτρο αυτό θα μπορούσε να αποτρέψει ιδίως την πτώχευση ΜμΕ.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Φεβρουαρίου 2004 για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91

3.6 Επιχειρηματικό περιβάλλον

3.6.1 Η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται επαρκώς από τη νομοθεσία της ΕΕ και τα προγράμματα στήριξης, όπως είναι η περίπτωση των αυτοαπασχολούμενων.

3.6.2 Η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη μείωσης των περιττών διοικητικών επιβαρύνσεων και προσδοκά ότι η Επιτροπή θα προτείνει στόχους για μετά το 2012, όταν η διοικητική επιβάρυνση θα πρέπει να έχει μειωθεί κατά 25 %. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η μείωση της περιττής επιβάρυνσης είναι πάντοτε ευπρόσδεκτη, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις, είτε για καταναλωτές, είτε για δημόσιες αρχές, είναι όμως αναγκαίο να υπάρξει προσεκτική αξιολόγηση, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι δεν υπονομεύεται ο αρχικός στόχος της νομοθεσίας.

3.7 Κοινωνική επιχειρηματικότητα

3.7.1 Η πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα θα επανεξεταστεί το 2014. Σε στενή συνεργασία με ομάδα εμπειρογνομόνων του κλάδου αυτού, η Επιτροπή θα προβεί σε απολογισμό για να διαπιστώσει τι έχει επιτευχθεί και να κρίνει τι πρέπει ακόμα να γίνει. Η ΕΟΚΕ συνιστά να ληφθούν δεόντως υπόψη οι παρατηρήσεις που έχει διατυπώσει στις πρόσφατες γνωμοδοτήσεις της σχετικά με την κοινωνική επιχείρηση⁽⁶⁾.

3.7.2 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη να αναθεωρηθεί σε βάθος ο ρόλος και η διάδοση των κοινωνικών επιχειρήσεων προκειμένου έτσι να ενισχυθεί ο πραγματικός αντίκτυπός τους στην κοινωνία. Αυτό θα απαιτήσει την ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων. Αυτή η μέτρηση θα πρέπει να τηρηθεί για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας.

3.7.3 Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η πρόταση του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος και όλων των άλλων ευρωπαϊκών εταιρικών σχημάτων θα πρέπει να αξιολογηθεί στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων σχετικά με την ανανέωση του ευρωπαϊκού εταιρικού δικαίου.

3.8 Καταναλωτές

3.8.1 Η ΕΟΚΕ προσβλέπει σε μία νομοθετική πρόταση στο προσεχές μέλλον. Μία τέτοια πρόταση πρέπει να οδηγήσει σε έναν μηχανισμό συλλογικής προσφυγής, ο οποίος θα λειτουργεί τόσο εθνικά όσο και διασυνοριακά, και θα είναι προσβάσιμος σε όλους τους καταναλωτές εντός της ενιαίας αγοράς. Αυτοί οι μηχανισμοί θα πρέπει να είναι διαθέσιμοι σε κάθε άτομο του οποίου τα δικαιώματα παραβιάζονται εντός της ενιαίας αγοράς. Η παραβίαση δικαιωμάτων από παρόχους προϊόντων και υπηρεσιών, από άδικους συμβατικούς όρους και αθέμιτες εμπορικές πρακτικές δεν αφορά μόνον τους καταναλωτές. Στα συστήματα συλλογικής προσφυγής θα πρέπει να έχουν πρόσβαση οι εργαζόμενοι και γενικά οι πολίτες των οποίων τα δικαιώματα παραβιάζονται. Ενδέχεται και οι ΜΜΕ να έχουν ανάγκη για παρόμοια προστασία έναντι αθέμιτων εμπορικών πρακτικών.

Κατά τις μελλοντικές προπαρασκευαστικές εργασίες στον τομέα αυτό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι απόψεις όλων των ενδιαφερομένων.

3.8.2 Η ΕΟΚΕ ζητεί να θεσπιστούν ρυθμιστικά μέτρα για να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη ενιαία αγορά για τις κάρτες, το διαδίκτυο και τις πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου.

3.8.3 Όσον αφορά τους κανόνες για την ασφάλεια των προϊόντων, η ΕΟΚΕ απευθύνει έκκληση για την εφαρμογή δύο βασικών αρχών:

- Της **φιλοσοφίας του κύκλου ζωής**. Αυτό σημαίνει τήρηση των απαιτήσεων για την ασφάλεια των προϊόντων για όλους τους χρήστες και τους εμπλεκόμενους εργαζόμενους. Η αναφορά στον κύκλο ζωής καλύπτει όλες τις φάσεις της ζωής ενός προϊόντος, από την προμήθεια των πρώτων υλών για την παραγωγή του, μέχρι τη διάθεσή του.
- Την προαγωγή της **προεγγύσης «από την απαρχή μέχρι το τέλος»** όπου η βιωσιμότητα των προϊόντων πρέπει να συνιστά καθοριστικής σημασίας πτυχή της παραγωγής.

3.9 Κινητικότητα των πολιτών

3.9.1 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι πρέπει να επιτευχθεί η αύξηση της κινητικότητας των πολιτών με τον εκσυγχρονισμό του συστήματος αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων. Η προώθηση της επαγγελματικής και γεωγραφικής κινητικότητας των εργαζομένων θα μπορούσε να συμβάλει, ώστε να βελτιωθεί η λειτουργία των ευρωπαϊκών αγορών εργασίας και η παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών. Η συζήτηση σχετικά με την αναγνώριση δεν έχει πάντα νόημα στο επίπεδο των 27 κρατών μελών. Πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην πραγματική ανάγκη (σε περιπτώσεις με διασυνοριακό χαρακτήρα, καθώς και μεταξύ γειτονικών χωρών), με βάση μια ανάλυση των προτύπων κινητικότητας. Η ΕΕ πρέπει να ενθαρρύνει την περιφερειακή συνεργασία στον τομέα αυτό και την προώθηση κοινών διασυνοριακών προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης.

3.9.2 Όσον αφορά τη δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, η Λευκή Βίβλος⁽⁷⁾ δίνει υπερβολική έμφαση στην βελτίωση των ατομικών συντάξεων του τρίτου πυλώνα. Τα συστήματα του πρώτου και του δεύτερου πυλώνα πρέπει να βελτιωθούν προκειμένου να εξασφαλιστούν διαρθρωτικά οφέλη και για τα άτομα που μετακινούνται σε όλη την Ευρώπη

3.9.3 Η ΕΟΚΕ εκφράζει επίσης την ανησυχία της σχετικά με την πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου για επανενθροποίηση της Συμφωνίας του Σένγκεν, ώστε να επιτραπεί η δημιουργία νέων εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών στο εσωτερικό της Ένωσης και να καθιερωθούν ξανά συνοριακοί έλεγχοι εκεί όπου είχαν καταργηθεί, πράγμα που έρχεται σε κατάφωρη αντίθεση με θεμελιώδεις αρχές της Συνθήκης και επιφέρει μεγαλύτερες δυσχέρειες στην υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς.

3.10 Κοινωνική συνοχή

3.10.1 Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι υπάρχει ανάγκη να αποσαφηνιστούν οι κανόνες εφαρμογής και η αναφορά στο άρθρο 3.3 της Συνθήκης της Λισαβόνας, όπου επισημαίνεται ότι η εσωτερική αγορά δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά ένα μέσο για την επίτευξη κοινωνικής προόδου και μιας βιώσιμης κοινωνίας για τους ευρωπαίους πολίτες.

⁽⁶⁾ Βλ. γνωμοδοτήσεις ΕΕ C 24, du 28.1.2012 σ 1, ΕΕ C 229 της 31.07.2012, σ. 44 και ΕΕ C 229 της 31.7.2012, σ. 55.

⁽⁷⁾ Λευκή Βίβλος «Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις», COM(2012) 55 τελικό.

3.11 Δημόσιες συμβάσεις

3.11.1 Οι κανόνες που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις δεν πρέπει να αφορούν μόνο την καλύτερη τιμή. Πρέπει να συνυπολογίζονται εξίσου και άλλα κριτήρια που σχετίζονται με τις κοινωνικές παροχές και τον αντίκτυπο στην αειφορία.

3.11.2 Πρέπει να εξεταστεί σε ποιο βαθμό οι αγορές δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ μπορούν βιώσιμα να παραμείνουν ανοικτές, ενώ τρίτες χώρες διατηρούν άνισους όρους. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επικυρωμένες Συμβάσεις της ΔΟΕ και τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να γίνουν σεβαστά από όλους τους συμμετέχοντες, τόσο από τα κράτη μέλη όσο και από τις τρίτες χώρες. Η ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει ενεργά την πολιτική αυτή σε παγκόσμιο επίπεδο.

3.11.3 Η επίσπευση των διοικητικών διαδικασιών θα μπορούσε να προαχθεί περισσότερο μέσω των ηλεκτρονικών προμηθειών.

3.12 Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

3.12.1 Για τους καταναλωτές, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο ΔΔΙ είναι περίπλοκο και η κατάσταση είναι ακόμα χειρότερη σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Το νομοθετικό πλαίσιο πρέπει να αποσαφηνιστεί και οι νομοθετικές κυρώσεις και η επιβολή του νόμου πρέπει να είναι αναλογικές: οι μεμονωμένοι καταναλωτές που ενδέχεται να παραβιάσουν ΔΔΙ από αμέλεια ή/και σε μικρή κλίμακα για προσωπική χρήση ενδέχεται να πρέπει να αντιμετωπιστούν διαφορετικά από την εγκληματική δραστηριότητα σε μεγάλη/εμπορική κλίμακα.

3.12.2 Απαιτείται μία περισσότερο πανευρωπαϊκή προσέγγιση όσον αφορά τις άδειες και τα τέλη.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2012.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON
